

Interactie chemische stoffen - endocrien stelsel

Dr. I. Ferrière

Het medisch weekblad, 3 september 1998, nummer 42 - pg. 11

Het nieuwe WGO-programma

Er zijn steeds meer wetenschappelijke bewijzen die aantonen dat een bepaald aantal stoffen interfereren met de normale endocriene functies van het organisme. Deze producten zijn bijgevolg potentieel gevaarlijk voor de gezondheid.

De daling van het aantal spermatozoïden en de lagere kwaliteit van het sperma, recent gesignaleerd in een bepaald aantal landen, zou één van de meest indrukwekkende gevolgen kunnen zijn van de interferenties van het milieu met het hormoonstelsel. De stijgende incidentie van bepaalde hormonodependente carcinomen, zoals borstkanker bij de vrouw, of testistumoren en prostaattumoren bij de man, waarvan bepaalde gegevens getuigen, zou eveneens verband kunnen houden met de effecten van deze chemische stoffen die "verstoorders van de endocriene functie" worden genoemd.

De WGO neemt zijn verantwoordelijkheden op

Voortaan zullen deze chemische stoffen het onderwerp uitmaken van een permanent onderzoek door een Oriëntatiegroep die samengesteld is uit wetenschappelijke experts die voor de eerste maal bijeenkwamen in Washington van 16 tot 18 maart 1998, op de panamerikaanse Gezondheidsorganisatie (regionaal bureau van de Wereldgezondheidsorganisatie voor Amerika). Deze bijeenkomst werd gezamenlijk georganiseerd door het Internationaal Programma voor de Chemische Veiligheid (PICS) en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Deze wetenschappelijke experts zullen het onderzoek leiden dat tot doel heeft een wereldinventaris op te stellen van het onderzoek naar chemische bestanddelen die de endocriene functies verstoren. Zij zullen eveneens een internationale evaluatie maken van de "stand van zaken" in dit domein, onder de leiding van de PISC.

"Het gebruik van chemische producten in nagenoeg alle domeinen van het leven nam enorm toe in de loop van de laatste decennia" merkte Dr. Maged Younes op (WGO-programma ter Bevordering van de Chemische Veiligheid). Van de meer dan 11 miljoen gekende bestanddelen, worden er bijna 100 000 op industriële schaal geproduceerd en jaarlijks worden er 1000 tot 2000 nieuwe stoffen geïntroduceerd.

Bepaalde producten werden geïdentificeerd

Onder de verstoorders van de endocriene functies, vindt men diverse chemische stoffen, zoals de natuurlijke of synthetische hormonen, de pesticiden, de monomeren en additieven die gebruikt worden in de plastic-industrie, de organometaal-verbindingen, de detergenten en degradatieproducten. Zij kunnen met de hormonen interfereren op verschillende niveaus: synthese, opslag, secretie-excretie, transport. De organen die potentieel getroffen worden, zijn het genitaal stelsel van de man en de vrouw, het centraal zenuwstelsel, de schildklier en het immuunstelsel. Bepaalde gegevens zouden er op wijzen dat de blootstelling aan de verstoorders van de endocriene functies de fysieke en mentale ontwikkeling bij het kind zou verstoren. Volgens de specialisten moet men er zich aan verwachten dat deze hormonale stoornissen eerder de organismen in ontwikkeling dan de volwassenen organismen zullen verstoren; de letsels waartoe ze leiden, zijn dikwijls permanent.

Er is nog heel wat te doen...

De bijeenkomst van Washington formuleerde een eerste antwoord op de internationale ongerustheid veroorzaakt door de verstoorders van de endocriene functies. Het Internationale Programma voor de Chemische Veiligheid, geleid door de WGO, werkt samen met een bepaald aantal nationale en regionale organismen om een inventaris op te stellen en in stand te houden van de onderzoeksactiviteiten in verband met de verstoring van de endocriene functies. Dit werk op

internationaal vlak zou een herhaling van de inspanningen moeten vermijden en zou het mogelijk moeten maken om het onderzoek in verband met dit verschijnsel - dat een potentiële dreiging vormt voor de volksgezondheid op wereldvlak - te coördineren.

(noor een persmededeling van de WGO op <http://nl.wikipedia.org/wiki/Wereldgezondheidsorganisatie>)
<http://www.who.int/en/>